

Saksframlegg

Saksmappe:
2013/49

Saksbeh:
Line Brandt, enhetsleder

Dato: 22.05.2013
Arkivkode:
323.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Barne- og ungdomsrådet	04.06.2013
Barne- og ungekomiteen	06.06.2013
Bydelsutvalget	13.06.2013

Kvalitet og innhold i bydelens barnehager

Sammendrag:

Bu saken redegjør for følgende:

Hvordan høyne kvaliteten enda mer i våre barnehager gjennom satsning på prosjekt Oslobarnehagen og kompetanse og kompetanseutvikling hos de ansatte.

I tillegg til saksframstillingen henvises det til BU-sak 12/60, barnehager kvalitet.

Bakgrunn for saken:

Bydelsutvalget fattet følgende verbalvedtak under budsjettbehandlingen 2013

VB3: Forslag fra AP: Kvalitet og innhold i barnehagene

Bydelsutvalget er opptatt av at våre barn i barnehagene får et godt tilbud både pedagogisk og innen lek. Bydelsutvalget mener at barnehagehverdagen skal bestå av læring, mestring og ikke minst lek. For å oppnå dette er det viktig at det er høy kvalitet i barnehagene og et godt innhold. Bydelsutvalgets ønsker en utredning om hva som kan gjøres for å høyne kvaliteten enda mer i våre barnehager.

Saksframstilling:

Barnehager har overordnede føringer fra lovverk, rammeplaner og formålsparagrafen, som sier noe om hvordan vi skal sikre kvalitet innenfor områdene læring, mestring og lek

Barnehagene har i tillegg føringer fra departementet og byrådsavdelingen som sier noe om kravene til kvalitet i barnehagen.

Utdrag fra formålsparagrafen.

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap

Prosjekt Oslo-barnehagen

Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning har etablert et bydelsovergripende prosjekt som har som mål å utvikle en oslostandard for innhold og kvalitet i byens barnehager.

Visjon: Oslobarnehagen □ landets beste!

Målet med prosjektet er å styrke kvaliteten i barnehagen og spesielt styrke barnehagen som læringsarena.

Prosjekt Oslobarnehagen har etablert en referansegruppe og flere delprosjekter der ansatte fra bydel sagene er med.

- *Referansegruppen* kommer med innspill og råd. Deltager fra bydel Sagene er Line B Brandt, enhetsleder Margarinfabrikken barnehage.
- Delprosjekt : *Samarbeid barnehage □ skole*. Delprosjektleder er Sissel Dahl Løw, enhetsleder Sagene.
- Delprosjekt : *Årsplanmal*. Deltager fra bydel Sagene er Kristin Eide, assisterende enhetsleder i margarinfabrikken barnehage.
- Delprosjekt: *Samarbeid barnehage □ barnevern*.
- Delprosjekt: *Felles barnehageportal*. Deltager fra bydel Sagene er Leif Gjerland, informasjonsdirektør.
- Delprosjekt: *Ny brukerundersøkelse*. Deltagere fra bydel sagene er Jenny Øberg og Marianne Neskvern. Begge fagledere i Sagene barnehageenhet.
- Delprosjekt : *Norskferdigheter*

Ny årsplanmal:

Ny årsplanmal ble tatt i bruk for første gang i januar 2013.

Hensikten og målet med Årsplan med progresjonsplan:

□ *Årsplanen med progresjonsplan gir informasjon om de overordnede målene i barnehageloven og barnehagens tiltak for å nå disse.*

Ansatte i barnehagen skal benytte årsplanen med progresjonsplanen som et arbeidsdokument. Barnehagen utarbeider detaljerte planer som beskriver hvordan barnehagen konkret arbeider med tiltakene som er fastsatt i årsplanen.

Foreldre skal gjennom planene få et godt innblikk i barnehagens arbeid, og se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene i barnehagen og de overordnede målene. □

Her følger et eksempel/ utdrag fra en årsplan. Arbeidet og implementering av denne planen skal sikre heving av kvaliteten i en barnehage.

Kommunens mål og satsinger for Oslobarnehagene

- Det skal leveres høy kvalitet og likeverdig tilbud i Oslos barnehager.
- Alle barn skal kunne norsk før skolestart.
- Alle ansatte i barnehagene skal kunne norsk og ha kunnskaper om barns språkutvikling.

Bydelens tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi har styringsgruppe for kompetanseheving på barnehageområdet.
- Vi har ledersamlinger, høstseminar, fagdager, internasjonalt arbeid, ASSIST (opplæringsprogram for ansatte) og veiledning satt i system for alle ansatte.
- Vi har tverrfaglige nettverk og samarbeidsavtaler for å hjelpe utsatte barn og familier i bydel Sagene, så tidlig som mulig.

Kommunens mål og satsinger for Oslobarnehagene

- Vi evaluerer vårt arbeid for å sikre kunnskap om hvilke satsninger som gir gode resultater
- Vi gjennomfører opplæring og innføring i «Plan for språkstimulering og språkmiljø».

MÅL FRA LOV OM BARNEHAGER OG RAMMEPLAN

Danning gjennom omsorg, lek og læring

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Bydelens tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi legger til rette for oversiktlige dager ved at hverdagsrutiner gjentar seg innenfor faste, men fleksible rammer.
- Vi har personale som viser forståelse for og anerkjenner barnets følelser og bakgrunn.
- Vi legger til rette for at barnet får en tilvenningsperson/primærkontakt ved oppstart i barnehagen.
- Vi legger til rette for at alle barn får gode og varierte lekeerfaringer, sørger for minst mulig avbrudd i leken og gir rom for at de får avslutte leken på en god måte.
- Vi er aktive voksne som byr på seg selv i lekende samspill med barna.
- Vi gir rom for samtaler med barna om tradisjoner knyttet til religion og livssyn som er representert i barnegruppa.

Alle årsplaner til bydelens barnehager ligger på Oslo kommune sine nettsider under barnehageportalen.

Se vedlagt eksempel på ny årsplan med progresjonsplan (fra Margarinfabrikken barnehage).

Kompetanse og kompetanseutvikling hos de ansatte

Økt krav til innhold og kvalitet stiller større krav til pedagogisk ledelse og kompetanse i bydelens barnehager.

For å sikre kvalitet og progresjon i tilbudene er det opprettet en styringsgruppe for kompetanseheving (5 enhetsledere ledet av avdelingsdirektør for barn- og unge)

Bydelens holdning er at kvalitet på barnehagetilbudet henger nøye sammen med de ansattes kompetanse. De ansatte er vår viktigste ressurs. En viktig faktor i forhold til kompetanse er de ansattes utdanningsnivå.

Når det gjelder generell kompetanse hos de ansatte i våre barnehager legger vi også til grunn foresattes grad av fornøydhet på brukerundersøkelsen 2012. Det skal gjennomføres en ny brukerundersøkelse høst 2013. Den vil igjen gi oss en indikator på foreldres opplevelse av kvalitet i våre barnehager.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus tildeler statlige midler til kompetansesatsning for barnehageansatte.

Målet med satsningen for 2013 er å styrke personalets kompetanse i arbeid med å omsette formålsbestemmelsen i praktisk arbeid i barnehagen. Målgruppen for kompetansesatsningen er de ansatte i barnehagene. Et vilkår for å få statlige midler til kompetanseutvikling, er at kommunen må vise til planer for kompetanseheving.

Se vedlagt søknad om kompetansemidler og plan for kompetanseutvikling.

Barne- og ungdomsavdelingen vil videreføre kompetansehevingstiltaket "Assist"

"Assist" er et opplæringskurs for barnehageansatte i bydelen. Assist- kurset legger til rette for videreutvikling av de menneskelige ressursene hos barnehageansatte. Assist kurset består av forelesninger, refleksjonsgrupper og oppgaver knyttet til refleksjonsgruppene.

I år har vi valgt å kalle kurset: "Et lite steg for deg, et stort steg for barnet"

Kurset skal ha fokus på tidlig innsats i barnehagen. Vi som jobber i barnehagen skal se barna og være tilstede for dem.

De voksne skal bistå barna i å få venner, lære å leke, lære å kommunisere.

Gjennom ASSIST skal vi få mer kompetanse til å se det enkelt barns behov og hvordan vi skal møte barnet i hverdagen.

Bydelsdirektørs vurdering:

Bydelens barnehager jobber målrettet og helhetlig for å høyne kvaliteten i bydelens barnehager ut fra de føringer som til enhver tid er gitt.

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar saken om kvalitet og innhold i bydelens barnehager til etterretning.

BYDEL SAGENE

Helge Jagmann
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg:

Vedlegg 1): Årsplan med progresjonsplan for Margarinfabrikken barnehage (som eksempel).

Vedlegg 2): Søknad om statlige kompetansemidler innenfor barnehagesektoren 2013

Utrykte vedlegg:

Årsplaner med progressjonsplan for bydelens barnehager - barnehageportalen
Plan for ASSIST 2012/2013

Oslo kommune
Bydel Sagene
Margarinfabrikken barnehage, Gamlebygget

Margarinfabrikken barnehage, Gamlebygget

ÅRSPLAN
progresjonsplan
og kalender

2013

line.brandt@bsa.oslo.kommune.no
23474703

OSLO-
BARNEHAGEN

Innhold

Innledning.....	3
Om barnehagen	3
Kommunens mål og satsinger for Oslobarnehagene.....	4
Barnehagens mål og satsinger	4
Danning gjennom omsorg, lek og læring	4
Barns medvirkning	5
Samarbeid med barnas hjem	5
Fysisk miljø som fremmer alle barns utvikling.....	6
Inkluderende fellesskap med plass til det enkelte barn	6
Sosial kompetanse	6
Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.....	7
Planlegging, dokumentasjon og vurdering.....	7
Progresjonsplan for de syv fagområdene	8
Kalender	14
Om årsplanmalen.....	15

INNLEDNING

Barnehagen drives etter lov om barnehager med forskrifter. Årsplanen med progresjonsplan gir informasjon om de overordnede målene i barnehageloven og barnehagens tiltak for å nå disse.

Ansatte i barnehagen skal benytte årsplanen med progresjonsplanen som et arbeidsdokument. Barnehagen utarbeider detaljerte planer som beskriver hvordan barnehagen konkret arbeider med tiltakene som er fastsatt i årsplanen.

Foreldre skal gjennom planene få et godt innblikk i barnehagens arbeid, og se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene i barnehagen og de overordnede målene.

Barnehagens styrer har det faglige ansvaret for utarbeidelse av årsplan med progresjonsplan i samarbeid med ansatte og foreldre.

Barnehagens årsplan med progresjonsplan, fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

OM BARNEHAGEN

Margarinfabrikken barnehageenhet består av to bygg. Bygningene kalles Gamlebygget og Nybygget. Dette viser til historie og nyere tid. Barnehagen ligger flott til på Bjølsen, med Voldsløkka som nærmeste nabo.

I Margarinfabrikken barnehage er vi opptatt av å gi barna trygge rammer. For å kunne utforske, leke, lære og dannes som menneske vil trygge og kjente rammer bli grunnleggende.

Disse rammene gis blant annet ved at barna har sine faste baser. Her leker de, lærer, sover, hviler og erfarer nære relasjoner med barn og voksne. Dette innebærer faste, kjente voksne og tilhørighet til en fast barnegruppe. Hver barnegruppe har sitt eget oppholdsrom som vil være barnas utgangspunkt for utforskning i et større landskap. Utforskningen ut over livet på basen, vil skje etter barnas interesser, behov og ønsker.

Barnehagens landskap inneholder mange spennende fellesrom. Disse rommene er fordelt over byggets 3 etasjer, og gir muligheter for mange ulike aktiviteter, opplevelser og erfaringer.

Barnehagen har teatersal / kreativt verksted, egen gymsal, klatrerom, mediatek, sanserom, vannlekerom og et flott uteområde som er inndelt i små nærområder. Uteområdene er spennende og varierte. I tillegg har hver etasje store fine kjøkken som gir rom for lek og mange ulike aktiviteter. Nybygget har også mange spennende rom og flotte uteområder som benyttes av alle.

Slik vi tenker det, vil basene representere det nære og kjente. Når barna er klare for videre utforskning og nye erfaringer, er det mange muligheter for å gå på oppdagelsesreise, utvide horisontene og treffe andre barn og voksne. Vi er opptatt av barnets helhetlige utvikling gjennom omsorg, lek og læring, og mener at vår tilnærming til barnas liv i barnehagen gir et godt utgangspunkt for dette.

Margarinfabrikken barnehage har høy pedagogdekning og personalet består av førskolelærere, fagpedagoger med ulik pedagogisk utdanning, barne- og ungdomsarbeidere og assistenter. Dette gir et faglig spennende miljø, med fokus på faglige refleksjoner og tilegnelse av ny kunnskap knyttet til egen praksis.

Barnehagen ledes av et team bestående av enhetsleder, assisterende enhetsleder og fagledere.

KOMMUNENS MÅL OG SATSINGER FOR OSLOBARNEHAGENE

- Det skal leveres høy kvalitet og likeverdig tilbud i Oslos barnehager.
- Alle barn skal kunne norsk før skolestart.
- Alle ansatte i barnehagene skal kunne norsk og ha kunnskaper om barns språkutvikling.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi har styringsgruppe for kompetanseheving på barnehageområdet.
- Vi har ledersamlinger, høstseminar, fagdager, internasjonalt arbeid, ASSIST (opplæringsprogram for ansatte) og veiledning satt i system for alle ansatte.
- Vi har tverrfaglige nettverk og samarbeidsavtaler for å hjelpe utsatte barn og familier i bydel Sagene, så tidlig som mulig.
- Vi evaluerer vårt arbeid for å sikre kunnskap om hvilke satsninger som gir gode resultater
- Vi gjennomfører opplæring og innføring i «Plan for språkstimulering og språkmiljø».

BARNEHAGENS MÅL OG SATSINGER

- Margarinfabrikken barnehage skal være en arena for gode relasjoner.
- Barna skal bli godt kjent i barnehagens nærmiljø.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi legger til rette for at alle har en venn/skal få danne vennskap.
- Vi lærer barna å lytte til hverandre og respektere hverandres meninger.
- Vi går turer i nærmiljøet.
- Vi dokumenterer turene og reflekterer/snakker om dette sammen med barna.
- Kompetanseheving og faglig arbeid i personalgruppa.
Vi jobber med refleksjonsgrupper på tvers av etasjene. Alle har utgangspunkt i samme tematikk knyttet opp mot bydelens og fylkesmannens føringer. Disse forankres i fordypningsområdet «Relasjoner».

MÅL FRA LOV OM BARNEHAGER OG RAMMEPLAN

DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.
- Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn som er forankret i menneskerettighetene.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi legger til rette for oversiktlige dager ved at hverdagsrutiner gjentar seg innenfor faste, men fleksible rammer.
- Vi har personale som viser forståelse for og anerkjenner barnets følelser og bakgrunn.
- Vi legger til rette for at barnet får en tilvenningsperson/primærkontakt ved oppstart i

DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING

barnehagen.

- Vi legger til rette for at alle barn får gode og varierte lekeerfaringer, sørger for minst mulig avbrudd i leken og gir rom for at de får avslutte leken på en god måte.
- Vi er aktive voksne som byr på seg selv i lekende samspill med barna.
- Vi gir rom for samtaler med barna om tradisjoner knyttet til religion og livssyn som er representert i barnegruppa.

BARNES MEDVIRKNING

- Barna skal ha rett til medvirkning tilpasset barnas alder og forutsetninger.
- Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.
- Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi ser på barnet som en likeverdig part i den betydning av å forstå og respektere barnets behov, ønsker og følelser.
- Vi lytter til barnet, både verbalt og kroppslig og bekrefter deres opplevelser.
- Vi støtter barnet til å stille spørsmål ved at vi undrer oss sammen med dem.
- Vi gir barna rom for ulike aktiviteter ut i fra ulike interesser og behov, så barna få prøvd og opplevd ulike ting.

SAMARBEID MED BARNAS HJEM

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.
- For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Gjennom daglig kontakt gir vi rom for å utveksle informasjon med foreldrene.
- Vi tilbyr 1-2 foreldresamtaler i året. Her snakker vi om det som er viktig for barnets utvikling, trivsel, lek og læring.
- Vi gjennomfører foreldremøter hvor vi informerer foreldrene om barnehagens pedagogiske planer og temaer, her gir vi rom for diskusjon og medvirkning.
- Vi gjennomfører ulike sammenkomster for foreldrene. Dette er blant annet; kunstutstilling, sommerfest, Lucia og andre arrangementer på den enkelte base.
- Samarbeidsutvalget, hvor det sitter representanter fra foreldrene og barnehagen, har møter 4 ganger i året.

FYSISK MILJØ SOM FREMMER ALLE BARNES UTVIKLING

- Barnehagen skal gi barn **muligheter** for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi legger til rette for lekeaktivitetsgrupper som kan fremme kvaliteten i relasjoner mellom barna.
- I et oversiktlig miljø gjør vi leker, utstyr og materiell fysisk/visuelt tilgjengelig.
- Vi har tilrettelagt det fysiske miljøet i de ulike rommene og utemiljøet slik at barn med ulike forutsetninger og behov kan delta i lek og samspill.
- Vi bruker naturområder og barnehagens nærmiljøaktivt.
- Vi tar hensyn til barnas medvirkning i hverdagen.
- Vi har respekt for barnas egen kultur og lekende samspill.

INKLUDERENDE FELLESSKAP MED PASS TIL DET ENKELTE BARN

- Barnehagen skal møte barna med **tillit** og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.
- Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.
- Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi legger til rette for smågrupper ut fra enkeltbarn og barnegruppens behov.
- Vi legger til rette for at barna får utfordringer og muligheter ut i fra deres egne forutsetninger.
- Vi gir tid og rom for barns lek, respekterer og anerkjenner barns ulike lekestiler.
- Vi snakker om og anerkjenner forskjellighet og mangfold.
Dette vil handle om sosiale, kulturelle, menneskelige, fysiske og religiøse likheter og ulikheter.
- Vi viser det enkelte barn og familie respekt for deres meninger og ytringer.

SOSIAL KOMPETANSE

- Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.
- Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi gir rom for lek i større og mindre grupper. Her får barna erfaringer med selvhevdelse, selvkontroll, fantasi og kreativitet.
- Vi legger til rette for regelstyrte aktiviteter og lek hvor barna lærer å vente på tur og å forholde seg til spillereglene.
- Personalet er gode rollemodeller ved at vi viser omsorg, glede og humor både overfor barna

SOSIAL KOMPETANSE

- og kolleger. Vi snakker positivt om hverandre og formidler gode verdier.
- Vi legger til rette for og ivaretar barn vennskap.
- Vi snakker om hverandres bakgrunner og filosoferer over ulikheter og likheter.

SAMARBEID OG SAMMENHENG MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE

- Barnehagen skal i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til skole og eventuelt aktivitetsskole.
- Alle kommunale barnehager og skoler skal følger Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole. Et informasjonsskjema om barnet sendes skolen for skolestart gitt foreldrenes samtykke.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi oppmuntrer og støtter opp om barnas nysgjerrighet og interesse for å lære.
- Vi legger til rette for at barna skal få øve seg på sosiale ferdigheter som for eksempel å ta ordet i en større gruppe og det å lære seg å lytte til andre.
- Barna skal få øve seg på å gi og ta imot beskjeder og oppgaver, og det å arbeide selvstendig med ulike oppgaver.
- Vi legger til rette for at barna skal bli kjent med tall og bokstaver – målet er å kunne gjenkjenne og skrive navnet sitt.
- Vi legger til rette for at barna blir selvstendig i av- og påkledningssituasjoner, ved toalettbesøk og å kunne ta vare på personlige eiendeler.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

- Barnehagens pedagogisk virksomhet skal planlegges, dokumenteres og vurderes.
- Barnehagen skal tilrettelegges for medvirkning fra barn, foreldre, ansatte og eier.
- Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal observeres og vurderes fortløpende.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi observerer det fysiske miljøet, enkeltbarnet og barnegruppa jevnlig for å sikre gode leke- og læringsmuligheter.
- Gjennom observasjon og samtaler med barna gir vi rom for at de skal kunne påvirke plan- og vurderingsarbeid.
- Vi legger til rette for at foreldrene skal kunne påvirke barnehagens planer. Dette skjer gjennom formelt og uformelt samarbeid.
- Vi vurderer temaarbeid og planer kontinuerlig. Resultatet av vurderingen legges til grunn for videre planer og arbeid.
- Vi bruker dokumentasjon til faglig refleksjon.

PROGRESJONSPLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

- Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.
- Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.
- Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KOMMUNIKASJON SPRÅK TEKST	<p>Vi leser og ser i peke- og bildebøker med enkel tekst.</p> <p>Vi leker med rim og regler.</p> <p>Vi bruker konkrete for å illustrere til eventyr og sang.</p> <p>Vi setter ord på våre handlinger sammen med barna.</p>	<p>Vi leser bøker med mer tekst. Vi lytter også på lydbøker.</p> <p>Vi leker med språket, rimord og tulleord.</p> <p>Vi bruker folkeeventyr sammen med barna, og legger til rette for lek og dramatisering knyttet til dette.</p> <p>Barna møter symboler, tall og bokstaver i sine omgivelser.</p>	<p>Vi leser fortsettelsesbøker for barna.</p> <p>Få kjennskap til kjente folkeeventyr fra ulike kulturer.</p> <p>Barna over på å ta imot beskjeder hvor de skal utføre flere og ulike handlinger.</p> <p>Vi over på at barna gjenkjenner og skriver sitt eget navn.</p>

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KROPP BEVEGELSE HELSE	Vi legger til rette for turer hvor barna går selv.	Barna skal få erfaringer med å gå og bevege seg i ulendt terreng.	Barna går på lengre turer i skog og mark uansett årstid.
	Vi tilrettelegger det fysiske miljøet på basen slik at det blir rom for tumlelek.	Vi bruker gymsal og uteområdet for ulike fysiske tilrettelagte aktiviteter (f.eks lek med ball, hinderløype).	Barna får tilbud om skiskole og andre vinteraktiviteter.
	Gjennom benevnning, rim, regler og sanger setter vi ord på ulike kroppsdelene.	Gjennom samtaler, bruk av bøker o.l utvikler barna forståelse for kroppens funksjoner og sammenhenger.	Vi legger til rette for regeltek, ballspill o.l i gymsal og ute.
	Vi introduserer barna for matvarer med ulike konsistens og smak.	Barna skal få være aktivt med i planlegging og gjennomføring av matlaging.	Filosofere og reflektere videre rundt kropp, identitet, kjønn, liv og død.
	Oppmuntrer barna til å smake på nye ting.	Vi snakker også om hvor maten kommer fra.	Vi snakker om hva kroppen trenger av næring for å fungere godt.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KUNST KULTUR KREATIVITET	Vi legger til rette for fantasilek gjennom tilgjengelig utstyr og rekvisitter.	Vi dramatiserer ulike eventyr og fortellinger sammen med barna.	Få erfaringer med å uttrykke seg dramatisk i ulike sammenhenger.
	Barna skal gjennom ulike formingsaktiviteter få utforske ulike materialer.	Barna skal få utforske og få erfaringer med bruk av ulikt materiell, redskap og teknikker.	Barna skal få erfaringer med digitale verktøy som kreativt uttryksmiddel.
	Vi har fellessamlinger hvor barna opplever kreative uttrykk i fellesskapet.	Vi har fellessamlinger hvor barna opplever kreative uttrykk i fellesskapet.	Barna skal også få erfaringer med å tenke kreativt i forhold til gjenbruksmaterialer.
	Vi introduserer og lar barna prøve ut ulike musikkinstrumenter.	Barna skal få lage sine egne musikkinstrumenter og kunne bruke disse i ulike sammenhenger.	Vi legger til rette og gir rom for barnas deltagelse på fellessamlinger. Både i planlegging og i gjennomføring.
	Vi synger sanger med mye bevegelser og tegn.	Vi introduserer sanger med mer innhold og folkeviser.	Vi synger og leker sangleker med barna.
	Barna skal få kjennskap til og oppleve ulike musikksgangere.	Utvide introduksjonen av musikksgangere. Gjerne musikk representert i personalets og barnegruppens kulturer.	Barna skal få erfaringer med å bruke sang og musikk i ulike sammenhenger.
Barna skal få delta i en prosess hvor det lages kunstverk til en felles kunstutstilling i barnehagen.			

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
<p>NATUR</p> <p>MILJØ</p> <p>TEKNIKK</p>	<p>Vi drar på turer og til skolehagen. Der plukker og smaker barna på frukt og bær.</p> <p>Barna er ute i all slags vær hvor de får sanser, erfare og oppleve regn, is, vind, sol og snø.</p> <p>Vi griper fatt i og legger til rette for utforskning og av ulike materialer og fenomener som skjer her og nå.</p> <p>Barna skal få lære enkel kildesortering (være med på å kaste søpla).</p> <p>Vi skal veilede barna til å ta vare på lekene ved å rydde etter lek og aktivitet.</p>	<p>På turer i skolehagen er barna med på å så, vanne, luke og høste frukt, bær og grønnsaker. De er også med på å lage mat av det som høstes.</p> <p>Barna skal få utforske og eksperimentere med ulike materialer og fenomener.</p> <p>Få en begynnende forståelse om hvorfor vi sorterer søppel og hvorfor det er viktig at vi tar vare på det som er rundt oss (leker, møbler o.l.).</p>	<p>Barna skal gjennom turer i naturen, samtaler, boker o.l få en forståelse av årets gang og naturens kretslopp.</p> <p>Barna skal få utforske, eksperimentere med og samtale om fenomener i det fysiske rommet.</p> <p>Barna skal få en forståelse av konsekvensene av forurensning og hvorfor og hvordan vi kan ta vare på miljøet vårt.</p>

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
<p>ETIKK RELIGION FILOSOFI</p>	<p>Vi setter ord på barnas følelsesuttrykk. Vi lærer barna forskjellen på rett og galt i ulike situasjoner. Vi markerer merkedager og høytider som er representert i barnegruppa.</p>	<p>Vi snakker om følelser og hvordan vi er i mot hverandre. Vi undrer oss sammen med barna om det som skjer i hverdagen. Vi undrer oss sammen med barna rundt mulige konsekvenser knyttet til handlingene vi gjør. Vi markerer merkedager og høytider representert i barnegruppa, og reflekterer over hvorfor vi markerer disse.</p>	<p>Vi snakker om forskjeller og ulikheter. De ansatte svarer på spørsmål som omhandler alle typer forskjellighet. Vi jobber videre med undring og refleksjon knyttet til konsekvenser av handlingene vi gjør. Vi vil gi barna rom for å løse konflikter og utfordringer på egen hånd. Vi markerer merkedager og høytider, og barna er mer deltagende i selve markeringene. Vi reflekterer og filosoferer rundt dagene/høytidene og hva disse innebærer.</p>

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
NÆRMILJØ SAMFUNN	Vi går turer i nærmiljøet (parker, langs elva og til andre barnehager).	Vi går turer i nærmiljøet og blir kjent med Sagenes historie og kultur.	Barna skal vite at Oslo er en by i Norge.
	Vi besøker destinasjonene flere ganger slik at barna opplever gjenkjennelse og trygghet.	Barna skal bli kjent med museene i byen vår.	De skal få kjennskap til kart og det skal legges til rette for bruk av dette på turer sammen med barna.
	Barna skal delta på tradisjonsbundne aktiviteter knyttet til storsamfunnet og lokalt i barnehagen.	Vi skal holde oss orientert om det som skjer på Samfunnshuset, og bruke stedet aktivt sammen med barna.	Turer skal være til steder som er i barnas interessefelt. De skal i større grad selv bestemme hvor turene skal gå og være med på å planlegge disse.
	Barna skal føle en trygghet til egen base, barna på denne basen og personalet.	Barna skal delta på tradisjonsbundne aktiviteter knyttet til storsamfunnet og lokalt. Barna skal forberedes på disse, og det skal legges grunnlag for kunnskap om dem.	Det skal i større grad tas i bruk kollektivtransport
	Vi jobber med begreper som; stor - liten, opp - ned og over- under.	Bruke ord som beskriver leker.	Bruke ord og begreper som skiller mellom størrelser (større enn, lengre enn) og vite hva som er i midten.
ANTALL FORM ROM	Gjenkjenne grunnformer som; sirkel, trekant og firkant (puttekasser, pappesker og konstruksjonsleker o.l).	Følge instruksjoner knyttet til plasseringsord.	Vite forskjell på det som har hendt og som skal hende (tid).
	Jobbe med å legge likt på likt, f.eks bildelotto.	Ordne gjenstander etter størrelse.	Kan peketelle til 10.
	Skille mellom en og mange.	Øve på telleramsen til 10. Øve på peketelling.	Kunne orientere seg om hvor de er i bygningen, og hvor de skal gå for å komme til et annet sted.
	Få erfaringer med å bruke rom på ulike måter.	Bruke de ulike rommene i hele barnehagen på ulike måter.	

KALENDER

Oversikt over viktige aktiviteter og kulturbegivenheter dette året.

DATO/UKE	INNHold
2.januar	Planleggingsdag (stengt)
7.februar	Karneval
Uke 7, 8 eller 9	Vinterfestival
12.mars	Kunstutstilling (barn og foreldre)
Uke 12	Påsketreff (barn og foreldre)
2.april	Planleggingsdag (stengt)
Mai	Bruktmarked (FAU)
Uke 17	Dugnad
16.mai	Mai-leker
Juni	Sommerfest (FAU i samarbeid med barnehagen)
29 og 30. august	Planleggingsdager (stengt)
Uke 37/38	Foreldremoter
Uke 41/42	Dugnad
September	Bruktmarked (FAU)
2.desember	Julegrantenning
13. desember	Lucia (barn og foreldre)
Uke 50/51	Nissefest
2.januar	Planleggingsdag (stengt)

Faglig ansvarlig for årsplanen ved styrer: Ragnhild Berg, Line T.B. Hansen og Hanne Berit Myrvold

Årsplanen ble fastsatt i barnehagens samarbeidsutvalg den 09.01.13

OM ÅRSPLANMALEN

Oslo kommunes mal for årsplan med progresjonsplan skal brukes av alle kommunale barnehager i Oslo. Det anbefales også at ikke-kommunale barnehager bruker malen. Årsplan med progresjonsplan skal utarbeides på grunnlag av barnehageloven, kommunale styringsdokumenter, brukerundersøkelsen og evalueringen av forrige årsplan.

Styringsdokumenter:

- Lov om barnehage
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- Oslo kommunes budsjett
- Bydelens budsjett
- Oslostandarden for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole
- Barnehagens vedtekter
- Veilederen *ABC og 1,2,3*

Årsplanmalen er utarbeidet av som en del av Oslo kommunes prosjekt Oslobarnehagen, som skal øke kvaliteten i barnehagene og spesielt styrke barnehagen som læringsarena.

www.barnehager.oslo.kommune.no | postmottak@byr.oslo.kommune.no | tlf: 02180

Dato: 29.04.13

Deres ref

Vår ref (saksnr):

Saksbeh. Sissel Dahl Løw

Arkivkode

**ANG. SØKNAD PÅ STATLIGE KOMPETANSEMIDLER INNENFOR
BARNEHAGESEKTOREN 2013.**

Viser til brev fra Fylkesmannen datert 21.3.2013, der det informeres om tildeling av kompetansemidler for 2013. Bydel Sagene ønsker å videreføre arbeidet med kompetanseutvikling blant ansatte i private og kommunale barnehager i 2013, og søker herved om tildelt ramme kr: 237 500,-

Barne- og ungdomsavdelingen i bydelen skal sørge for et godt tjenestetilbud til alle barn og unge og med et spesielt fokus på utsatte grupper. Avdelingen vektlegger både kvalitet og kvantitet i tjenestetilbudet. Bydelen rangerer høyt oppe på listen over barnefattigdom, og dette gir en ekstra utfordring i arbeid med utsatte barn, unge og deres familier. En måte å styrke de ansatte i utfordringene de møter, er å ha fokus på kompetanseheving. De ansatte er vår viktigste ressurs, og vi ønsker å være en lærende organisasjon. Disse områdene er nedfelt i vårt verdigrunnlag fra 2004. Gjennom satsing på utvikling, opplæring og veiledning både internt og eksternt, øker fokuset på innholdet i barnehagen og kvaliteten på tilbudet.

Barne- og ungdomsavdelingen sitt hovedfokus for 2013 vil være å forebygge mobbing blant barn og unge og å ferdigstille en handlingsveileder som tar sikte på tidlig innsats for utsatte barn unges medvirkning og utsatte barn.

Vi vil starte et omfattende opplæringsprogram som tar sikte på å identifisere de sosialt sårbare barna slik at vi kan bindre negativ utvikling i forhold til mobbing og trakassering senere i livet. Dette gjelder både stille barn og barn med en mer utagerende atferd. Bydelen har startet et samarbeid med nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning i Stavanger.

Bydel Sagene har utviklet en egen styringsgruppe for kompetanseheving på barnehageområdet, ledet av direktør for barne- og ungdomsavdelingen Hilde Graff. Denne gruppen vedtar satsninger som inkluderer alle barnehagene i bydelen.

I tillegg til interne og eksterne opplæringsprogrammer i Oslo, deltar bydel Sagene i ulike internasjonale prosjekter. Internasjonalt samarbeid skaper refleksjoner og kritiske spørsmål til egen virksomhet, når vi møter mennesker som tenker og handler annerledes enn oss selv. Dette mener vi skaper engasjement og utvikling.

Fokuset på internasjonalt arbeid, opplæring og utvikling brukes bevisst i rekrutteringsøymed.

Midlene som bydelen får tildelt skal merkes følgende:

Prosjekt nr 30034036 Koststed 71005

Vennlig hilsen

Hilde Graff

Barne- og ungdomssjef

Sissel Dahl Løw

Enhetsleder

BYDEL SAGENE 2013

PLAN FOR KOMPETANSEUTVIKLING INNENFOR OMRÅDENE:

- Barnehagens psykososiale miljø (herunder mangfold, arbeid mot mobbing, tidlig innsats for utsatte barn, barn med flere språk, deltakelse)
- Barns rett til medvirkning
- Pedagogisk ledelse
- Språkstimulering og språkmiljø

Satsningsområder	Tiltak/ Metode	Målgruppe	Komm./ Priv.	Budsjett
Pedagogisk ledelse	<ul style="list-style-type: none"> Mål: <i>Vi har kunnskapsrike og handlingsdyktige ledere, som sammen med de ansatte skaper utvikling, engasjement og kvalitet i tjenestene</i> Felles plan for veiledning og oppfølging av barnehagelærere utarbeides Videreutdanning i veiledning på HIOA - (Mentorutdanning) Abb (arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning) Småbarnspedagogikk og barnehagepedagogikk Det legges til rette for deltidsstudier Veiledning for nyutdannede barnehagelærere er satt i system. Se plan- vedlegg Plan for rekruttering videreutvikles. GLØD -Se vedlegg Nettsidene oppdateres jevnlig med informasjon, dokumentasjon, bilder og linker til virksomhetsplaner og årsplaner Styretutdanning BI og HIOA 	<p>Barne- og ungdomsavdelingen</p> <p>Barnehagelærere ansatt i bydel Sagene</p> <p>Fagledere</p> <p>Assisterter og pedagogiske ledere på dispensasjon.</p> <p>Ansatte med relevant pedagogisk utdanning.</p> <p>Alle ansatte</p> <p>Pedagogiske ledere</p> <p>Barnehagelærere</p> <p>Barnehagelærere</p> <p>fagledere</p>	<p>K</p> <p>K og P</p> <p>K og P</p> <p>K og P</p> <p>K og P</p> <p>K</p> <p>K og P</p> <p>K og P</p>	<p>Kr 10 000,-</p>

Satsningsområder	Tiltak/ Metode	Målgruppe	Komm./ Priv.	Budsjett
Barns medvirkning og deltakelse	<ul style="list-style-type: none"> Mål: <i>Barn og unge i bydel Sagene opplever medvirkning i våre tjenester</i> Alle barnehagene i bydel Sagene konkretiserer og målformulerer arbeidet med barns medvirkning og deltakelse i 2013 En barnehageavdeling gjennomfører prosjektet "en hverdag uten dagstyme": der målet er tilstedeværende voksne som følger barnas initiativ igjennom hele dagen <p>Resultat og prosess følges og spres til flere barnehager høsthalvåret 2013</p>	<p>Barne- og ungdomsavdelingen</p> <p>Alle ansatte i barnehagene</p> <p>Barn og voksne i avdeling GUL- Vøyensvingen barnehage</p>	<p>K og P</p> <p>K</p>	<p>Kr 10 000,-</p>
Satsningsområder	Tiltak/ Metode	Målgruppe	Komm./ Priv	Budsjett

PLAN FOR KOMPETANSEUTVIKLING INNENFOR OMRÅDENE: Pedagogisk ledelse, Barns medvirkning og deltakelse, Språkstimulering og språkmiljø, Mangfold, Barnehagens psykososiale miljø BYDEL SAGENE 2013

Språkstimulering og språkmiljø			K (og P)	Egne budsjetter
	<ul style="list-style-type: none"> • Mål: <i>Barnhagene i bydel Sagene har en felles standard på språkmiljøet i sine barnhager og systematisk arbeid med språkstimulering.</i> • Standard for språkstimulering og språkmiljø implementeres i alle barnhager høst 2013 • Delprosjektet "norskerferdigheter" implementeres gjennom fagdag • Opplæringsprogram gjennomføres • Fagprogram til PC kjøpes inn for å videreutvikle trosspråklige ansattes norskerferdigheter 	<p>Barnhagepersonalet</p> <p>Alle ansatte i barnhagene</p> <p>Fagledere og barnhagelærere</p> <p>Assistent</p>	<p>K og P</p> <p>K og P</p> <p>K og P</p> <p>K</p>	

Barnhagens psykososiale miljø Mobbing Vennskap og tilhørighet Tidlig innsats for utsatte barn	3 dagers høstseminar med 100 ansatte. Tema: Mobbing (samarbeid med UIS se vedlegg)	Enhetsledere, fagledere, pedagogiske ledere og styrere i private barnehager	K og P	Kr 50 000
	Mobbing (zero barnehager) i samarbeid med nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning - prosjekt for å redusere negativ atferd og å identifisere de sosialt sårbare barna igangsettes (kompetanseheving) med Tove Flach	Alle ansatte	P	Kr 50 000
	Opplæringsprogrammet Assist (se vedlegg) Kari Pape og Lise Barsøe følger hele året Felles planleggingsdag - barn som vokser opp i familier med rus	Pedagoger, assistenter Alle ansatte (ped ass ledere++)	K (private invitert men trakk seg) K og P	Kr 40 000 Kr 50 000
6 utvidete personalmøter med Kari Pape- tema barns psykososiale miljø gjennomføres høst 2013	Alle ansatte i hele bydelen	K og P	Kr 60 000	

Satsningsområder
Tiltak/ Metode
Målgruppe
Kommunal/ Private
Budsjett

PLAN FOR KOMPETANSEUTVIKLING INNENFOR OMRÅDENE: Pedagogisk ledelse, Barns medvirkning og deltakelse, Språkstimulering og språkmiljø, Mangfold, Barnhagens psykososiale miljø BYDEL SAGEN 2013

<p>Utsatte barn – tverrfaglig samarbeid og ressursbruk fortsettelse</p> <p>Familliens hus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Familiens hus er en arena for tidlig intervensjon. Tiltaket skal være et lett tilgjengelig lavterskeltilbud for utsatte barn, unge og deres familier. Samarbeid mellom helsesstasjonen, barnehagesektoren og barnevernet. <p>-ICDP - Åpen bhg (2 stk) - Mor Barn Norsk opplæring(MoBaNøSa) - Bedre skolestart (4-5 åringer uten barnehage- tilbud) - Familiegrupper (veiledning samspill foreldre – barn) -tverrfaglige arenaer 0-6 år</p>	<p>Barne- og ungdomsavdelingen</p>	<p>K og P</p>	<p>Eget budsjett</p>
<p>Prosjekt med Borgestad klinikken- utarbeidelse av en egen handlingsveileder- Tidlig innsats for barn i utsatte familier</p>	<p>Bydelen har inngått et tverrfaglig samarbeid med Borgestadklinikken. Arbeidet skal kunne ut i en handlingsveileder høst 2013</p>	<p>Barne- og ungdomsavdelingen</p>	<p>K</p>	

PLAN FOR KOMPETANSEUTVIKLING INNENFOR OMRÅDENE: Pedagogisk ledelse, Barns medvirkning og deltakelse, Språkstimulering og språkmiljø, Mangfold, Barnehagens psykososiale miljø BYDEL SAGENE 2013

Tverrfaglig assist	Opplæring i alle temaene i hanelingsveilederen (Juss, identifisering, barn som vokser opp med rus, tilkymningsteorier m.m)	Barne- og ungdomsavdelingen	K	Kr 100 000,-
Interne Fokuserområder 2012-2014	<ul style="list-style-type: none"> Mål: <i>Vi har stolte ansatte som er åpne, vennlige og byr på seg selv</i> 	Barne- og ungdomsavdelingen	K	
Omdømme	<ul style="list-style-type: none"> Mål: <i>Vi evaluerer våre aktiviteter og tiltak for å sikre god kvalitet i våre tjenester</i> 	Barne- og ungdomsavdelingen	K	
Evaluering	<ul style="list-style-type: none"> Mål: <i>Vi sikrer kvalitet i tjenestene gjennom kompetanseutvikling hos alle ansatte</i> 			
Kompetanseutvikling Kompetansesenter	Videreutvikling av kompetansesenter i Marjarinfabrikken. Styrtke satsing på kompetanse i barnehagesektoren og styrke	deltar for tiden i 4 ulike prosjekter.		

PLAN FOR KOMPETANSEUTVIKLING INNENFOR OMRÅDENE: Pedagogisk ledelse, Barns medvirkning og deltagelse, Språkstimulering og språkmiljø, Mangfold, Barnehagens psykososiale miljø BYDEL SAGENE 2013

<p>Internasjonalt arbeid</p>	<p>tilbudet rundt barn med spesielle behov</p> <p>Deltakelse i internasjonale prosjekter – EU arbeid. Dette for å dele erfaringer og for å få ny kunnskap og inspirasjon i arbeidet med å videreutvikle tjenestetilbudet til byens innbyggere.</p>	<p>Ansatte i barnehagesektoren vil i år kunne bli engasjerte gjennom prosjektene CHAIN (tidlig intervensjon) og ECEC (barns tidlige læring).</p>	<p>K</p>	<p>Prosjektmidler gjennom EU program</p>
-------------------------------------	--	--	----------	--

BUDSJETT 2012

Kommune/bydel: **Sagene**

Tildelte midler: **Kr 237 500,-**

Type tiltak	Budsjettet	Merknader
Barnhagens psykososiale miljø Mobbing	Kr. 250 000,-	Noe dekkes over eget budsjett
Barns rett til medvirkning	Kr. 10 000,-	
Kompetanseutvikling pedagogiske ledere og fagledere/viderrutd etc	Kr. 10 000,-	

NBI: Egne tiltak er ikke kostnadsberegnet i denne søknaden